

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců Mgr. Petra Pospíšila a JUDr. Faisala Husseiného, Ph.D., ve věci

žalobce: **Kuchyně – Ševčík, s. r. o.**, IČ: 283 06 619
sídlem Nádražní 674, Hrušovany nad Jevišovkou
zastoupený advokátem JUDr. Pavlem Holubem
sídlem Kopečná 14, Brno

proti
žalované: **Česká obchodní inspekce, ústřední inspektorát**
sídlem Štěpánská 567/15, Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 21. 11. 2017, čj. ČOI 124580/17/O100,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované se **nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a shrnutí průběhu správního řízení

1. Rozhodnutím České obchodní inspekce, inspektorátu Jihomoravského a Zlínského se sídlem v Brně (dále jen „inspektorát“), ze dne 26. 7. 2017, čj. ČOI 1004525/17/3000/R/Nev, byla žalobci uložena pokuta ve výši 60 000 Kč a povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč za:

naplnění skutkové podstaty správního deliktu ve smyslu § 24 odst. 7 písm. c) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v rozhodném znění (dále jen „zákon o ochraně

spotřebitele“), a porušení ustanovení § 6 zákona o ochraně spotřebitele, čehož se dopustil tím, že dne 1. 9. 2016 umístil na své internetové stránky <https://www.facebook.com/GranditaliaCZ> text ve znění „V naší restauraci pro imigranty nevaříme!! STOPISLAM“, ačkoliv k tomu nebyl legitimní důvod.

2. Podané odvolání žalovaná zamítla a rozhodnutí inspektorátu potvrdila.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

3. V žalobě ze dne 15. 1. 2018 napadl žalobce rozhodnutí v plném rozsahu a uvedl následující žalobní body. Správní orgány nedostatečně zjistily skutkový stav věci, žalovaný se nevypořádal se všemi námitkami žalobce a jeho odůvodnění je nepřezkoumatelné. V řízení došlo k porušení ustanovení o řízení.
4. Žalobce rozporoval, že by umístění předmětného textu naplňovalo příslušnou skutkovou podstatu, jelikož jednoznačně deklaroval svůj osobní názor a postoj k proimigrační evropské politice. Statutární zástupce žalobce k tomuto kroku přistoupil po negativní zkušenosti, kdy byl imigranty několikrát napaden. Svým činem poukázal na zvyšující se počet ekonomických imigrantů a nekontrolovatelnost jejich jednání ze strany státních orgánů (nogo zóny). Toto prohlášení učinil na facebookových stránkách určených primárně pro své přátele, nebylo součástí oficiálních webových stránek či dokonce není deklarováno na samotné provozovně.
5. Žalobce označil za nepřezkoumatelnou premisu správních orgánů, že došlo k potencionální diskriminaci spotřebitele, jelikož tento závěr nemá oporu ve zjištěném skutkovém stavu. Rovněž uvedl jako nepřezkoumatelný ten závěr, když správní orgány uvedly, že se někteří návštěvníci restaurace mohli obávat, že se k nim žalobce bude chovat nepřátelsky.
6. Správní orgány sankcionují vyjadřování osobního a politického názoru, což označil za šikanózní jednání, které potlačuje vyjadřování svobodného názoru. Dle žalobce se rozhodování správních orgánů pohybovalo v rovině vyjádření jejich politického názoru, nikoliv v rovině hledání potencionální diskriminace fyzických osob.
7. Zdůraznil, že v provozovně nikoho nelegitimuje, tudíž nemůže posuzovat, zda se jedná o imigranty. Ve skutečnosti obsluhuje každého a vůči žádnému z hostů se nechoval nevhodně. Návštěvníci, kteří se mohli cítit dotčeni, mohli provozovnu nenavštívit.
8. Za výrazné pochybení označil, že správní orgány neprovedly šetření na místě, aby zjistily, zda k diskriminaci skutečně dochází. Rozhodnutí o sankci označil rovněž za nepřezkoumatelné, jelikož se žalovaná nevypořádala se všemi námitkami a nepřihlédla ke všem polehčujícím okolnostem.

III. Vyjádření žalované

9. V podání ze dne 5. 3. 2018 se žalovaná vyjádřila následovně.
10. Žalovaná při výkladu pojmu diskriminace vycházela z judikatury Nejvyššího správního soudu a zabývala se tím, zda žalobce rozlišoval mezi spotřebiteli nacházejícími se ve srovnatelné situaci, zda pro takové rozlišování měl ospravedlnitelné důvody, tedy zda sledoval legitimní cíl a zda použité prostředky byly přiměřené. Dospěla k závěru, že žalobce deklaroval, že neuvaří osobám, které budou jiného než českého původu (tím hůře, pokud budou muslimského vyznání). Žalobce sledoval legitimní cíl (vyjádření nesouhlasu s migrační vlnou), nicméně použil nepřiměřené prostředky.

11. Učiněné prohlášení se mohlo dotknout důstojnosti spotřebitelů. Žalobce nikde nedeklaroval, že by se toto prohlášení mělo týkat pouze osob, které se chovají nevhodně. Zároveň spotřebitelé nemohli předpokládat, že toto opatření nebude také aplikováno v praxi.
12. Přestože žalobce své hosty nijak nelegitimuje, tak žalovaná uvedla své přesvědčení, že u některých osob je jejich původ či náboženské vyznání patrné na první pohled. Za důležitý aspekt označila, že spotřebitelé nečeského původu nebo muslimského vyznání mohou po přečtení příspěvku upustit od záměru navštívit provozovnu žalobce.
13. Žalovaná se rovněž domnívá, že nebylo třeba provádět šetření na místě, jelikož vyjádření žalobce na facebooku postačuje k prokázání porušení § 6 zákona o ochraně spotřebitele. Tyto stránky byly navíc přístupné jakémukoliv spotřebiteli a žalobce je používal k prezentaci svých služeb. Šlo tedy o zdroj informací pro spotřebitele.
14. Nebylo upřeno právo, aby se žalobce cítil v nebezpečí před migrační vlnou, nemůže ovšem předsudečně vycházet z toho, že jakýkoliv imigrant muslimského vyznání představuje nebezpečí ve vztahu k návštěvě jím provozované restaurace. Žalovaná pouze sleduje dodržování zákonných povinností a chrání spotřebitele jako slabší stranu.
15. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby.

IV. Jednání před Krajským soudem v Brně

16. Dne 11. 2. 2020 proběhlo ve věci jednání. Žalobce i žalovaný setrvali na dosavadních stanoviscích k věci. Žalobce prostřednictvím svého jednatele T. Š. zdůraznil, že z jeho strany nedošlo k žádné diskriminaci, pouze deklaroval svůj politický názor, nesouhlas s proimigrační politikou, která způsobuje bezpečnostní riziko. Poukázal na politiku kancléřky Merkelové, na teroristické útoky. Jednatel žalobce měl v zahraničí i v České republice negativní zkušenosti s arabsky vyhlížejícími lidmi, došlo i k tomu, že mu na diskotéce drželi nůž na krku. Byť se jeho názor může jevit jako kontroverzní, má právo ho vyjádřit. Zveřejnil ho pouze na facebooku, který sledují stálí hosté z důvodu zjištění jídelníčku. Nelze předpokládat, že by tyto stránky sledovaly osoby, které by se jejich obsahem mohly cítit diskriminovány, tedy imigranti a lidé vyznávající islám. Žalobce nikdy ze své restaurace nevykázal žádného hosta. Pokud by někdo do jeho restaurace jít nechtěl, má v místě možnost navštívit jiné podniky, které poskytují stravování. Ze strany správních orgánů nebyla u žalobce provedena žádná fyzická kontrola, v řízení se vycházelo pouze z poznámky na facebooku. Žalobce poukázal nález Ústavního soudu ze dne 17. 4. 2019, sp. zn. II. ÚS 3212/18 s tím, že se jedná o obdobnou věc.

V. Posouzení věci soudem

17. Krajský soud v Brně (dále také „soud“), v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále také „soudní řád správní“) bez nařízení jednání přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalované, jakož i předcházející rozhodnutí inspektorátu včetně řízení předcházejícího jejich vydání, a shledal, že žaloba **není důvodná**.
18. Ze spisu vyplývají následující relevantní skutečnosti. Dne 9. 9. 2016 inspektorát vyhotovil protokol o kontrole, ze kterého vyplývá, že bylo kontrolováno, zda žalobce odstranil nedostatek zjištěný při předchozí kontrole v roce 2015. Kontrolou

internetových stránek byla zjištěna přítomnost stejného textu jako v roce 2015. Inspektorát dospěl k závěru o porušení § 6 zákona o ochraně spotřebitele.

19. Proti tomuto závěru podal žalobce námitky, které inspektorát zamítl. Uvedl mimo jiné to, že přestože součástí příspěvku byla i část, která byla jen vyjádřením politického názoru, tak posuzovaný výrok nelze hodnotit jinak, než jako úmysl zacházet s určitými osobami méně příznivě. Internetová stránka je spjata s žalobcem, jelikož jsou na ní uváděny kontaktní údaje provozovny a dochází na ní k propagaci služeb žalobce. Po dalším (pro věc nepodstatným) procesním vývoji došlo k vydání rozhodnutí inspektorátu i navazujícímu napadenému rozhodnutí žalované.
20. Předně je třeba uvést, že soud se již totožným jednáním žalobce zabýval v souvislosti s umístěním stejného textu na internet v roce 2015. Ve svém rozsudku ze dne 30. 5. 2018 , čj. 29 A 115/2016-120, zamítl podanou žalobu. Proti tomuto rozsudku nebyla žalobcem podána kasační stížnost. V aktuálně posuzované věci soud neshledal žádné důvody, proč by se měl odchýlit od svého předchozího rozhodnutí.
21. Listina základních práv a svobod (dále jen „Listina“) stanoví v čl. 17 právo na svobodu projevu. V odst. 2 stanoví, že *každý má právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem, jakož i svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace bez ohledu na hranice státu*. Odst. 4 stanoví, že *svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti*.
22. Ustanovení § 6 zákona o ochraně spotřebitele obsahuje pravidlo, že *prodávající nesmí při prodeji výrobků nebo poskytování služeb spotřebitele diskriminovat*. Skutková podstata správního deliktu § 24 odst. 7 písm. c) zákona o ochraně spotřebitele říká, že *prodávající se dopustí správního deliktu tím, že při prodeji výrobků nebo poskytování služeb poruší zákaz diskriminace spotřebitele podle § 6*.
23. Vzhledem k tomu, že se jedná o oblast správního trestání, soud posoudil v intencích usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2016, čj. 5 As 104/2013-46, zda pozdější právní úprava není pro pachatele příznivější. Ačkoliv došlo k reformě správního trestání s účinností od 1. 7. 2017, tak po prostudování změn v relevantní právní úpravě soud konstatuje, že jak skutková podstata předmětného správního deliktu (dnes přestupku), tak zákonná sazba pokuty zůstaly beze změny. Soud tedy ve smyslu § 75 odst. 1 soudního řádu správního vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.
24. Zákaz diskriminace lze považovat za opatření v demokratické společnosti *nezbytné* pro ochranu práv a svobod druhých. Cílem takového opatření je zaručit srovnatelné zacházení všem adresátům práva bez poškozujícího rozlišování na základě tzv. diskriminačních důvodů.
25. Žalobce namítá, že pouze vyjadřoval svůj názor, který nevybočil z mezí svobody projevu. Na tomto místě je třeba upozornit, že svoboda projevu není bezbřehá, jak vyplývá i z výše uvedeného ustanovení Listiny a judikatury Ústavního soudu. Příspěvek byl dle zjištěného skutkového stavu publikován na facebookové stránce restaurace jednatelem žalobce, jehož jednání je žalobci plně přičitatelné. Zejména soud upozorňuje, že žalobce v dané věci vystupoval *v kvalifikovaném postavení*

prodávajícího, který poskytuje spotřebitelům určité výrobky a služby. Toto kvalifikované postavení je spojeno se zvýšenými veřejnoprávními povinnostmi, jejichž odraz lze spatřovat například v zákazu diskriminace při prodeji výrobků a služeb. V obecné rovině nelze na publikovaný příspěvek nahlížet stejnou optikou jako na projev soukromé osoby a nelze ho s ním ani ztotožňovat. A to ani s přihlédnutím, že jednatel žalobce publikovaný příspěvek na facebookových stránkách doprovodil dlouhým komentářem, ve kterém rekapituluje svůj názor a osobní stanovisko k věci. I prodávající samozřejmě může v rámci smluvní autonomie rozlišovat mezi jednotlivými spotřebiteli, musí se to ovšem zakládat na legitimních a racionálních důvodech nediskriminačního charakteru.

26. Klíčovou právní otázkou tedy je, zda svým jednáním žalobce naplnil skutkovou podstatu deliktu uvedeného v § 24 odst. 7 písm. c) zákona o ochraně spotřebitele. Pro naplnění objektivní stránky této skutkové podstaty je třeba porušit § 6 (diskriminovat spotřebitele) v souvislosti s prodejem výrobků a služeb.
27. Při interpretaci § 6 zákona o ochraně spotřebitele je třeba vycházet ze zákona č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů, v rozhodném znění (dále jen „antidiskriminační zákon“), jelikož obsahuje definice, které reflektují to, co se pod pojmem diskriminace obecně rozumí. To i přes to, že definice obsažené v antidiskriminačním zákoně jsou ve smyslu § 2 odst. 1 *pro účely tohoto zákona*. Nejvyšší správní soud dovodil, že antidiskriminační zákon a zákon o ochraně spotřebitele sice nejsou ve vztahu obecného a speciálního, nicméně touto argumentací dospěl k tomu, že při interpretaci pojmu diskriminace je třeba vycházet z komplexního chápání tohoto pojmu a *nelze se omezovat pouze* na diskriminační důvody uvedené v antidiskriminačním zákoně (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 8. 2017, čj. 2 As 338/2016-27).
28. Správní orgány dospěly k závěru, že žalobce deklaroval na webové stránce, která slouží k prezentaci jím provozované restaurace na sociální síti facebook, že nebude vařit určité skupině osob. Nebyla zjišťována konkrétní faktická diskriminace spotřebitele, nicméně tato okolnost se jako polehčující projevila při stanovení výše sankce.
29. Ve světle výše citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu je při výkladu pojmu diskriminace třeba zohlednit i antidiskriminační zákon, který dle § 2 odst. 2 ve spojení s § 4 odst. 1 písm. a) za diskriminaci považuje i „obtěžování“, kterým se rozumí *nežádoucí chování související s diskriminačními důvody, jehož záměrem nebo důsledkem je snížení důstojnosti osoby a vytvoření zastrašujícího, nepřátelského, ponižujícího, pokořujícího nebo urážlivého prostředí*. Soud se ztotožňuje se závěrem správních orgánů, že čtenáři (adresáti) předmětného příspěvku mohou získat pocit, že provozovna žalobce pro ně představuje ohrožující nebo nepřátelské prostředí a z toho důvodu se rozhodnou dané restaurační zařízení nenavštívit. Uvedený příspěvek sice sleduje legitimní cíl (žalobce deklaruje, že nesouhlasí s proimigrační politikou), nicméně není přiměřeným a potřebným prostředkem pro dosažení tohoto cíle. Nejedná se o přiměřený prostředek pro vyjádření politického názoru. K výše uvedeným závěrům srov. rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 17. 1. 2018, čj. 22 A 117/2014-69, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2014, čj. 4 As 1/2014-28.
30. Vzhledem k uvedenému soud uzavírá, že žalobce se dopustil diskriminace *při prodeji výrobků a služeb*, jelikož diskriminační text umístil na své propagační webové stránky,

na kterých běžně komunikuje a nabízí výrobky a služby spotřebitelům, což vyplývá z opatřených podkladů pro rozhodnutí. Tento text je zároveň způsobilý vyvolat u dotčených osob pocit zastrašujícího nebo ohrožujícího charakteru. Žalobce, tvrdí, že zákazníky nelegitimuje a ve skutečnosti obsluhuje každého. Diskriminace ovšem má více možných forem (viz § 2 odst. 2 antidiskriminačního zákona) a v posuzované věci je důležitý dojem, který tento příspěvek vyvolává v očích spotřebitelů, kteří navštíví propagační stránky žalobce. Nelze aprobovat opatření diskriminačního charakteru z toho důvodu, že v praxi zřejmě není uplatňováno (ač to je třeba zohlednit při stanovení sankce). Již samotná existence takového opatření vyvolává mezi spotřebiteli dojem rozlišování na základě diskriminačních kritérií a navíc dotčení spotřebitelé nemohou předpokládat, že se jedná o pouze o „prázdná slova“ a byli by v případě návštěvy obslouženi.

31. Soud tedy nepochybuje, že správní orgány zjistily skutkový stav v dostatečném rozsahu bez důvodných pochybností a učinily na jeho základě správné závěry. Žalobce poukazuje na to, že premisa o potencionální diskriminaci spotřebitele je nepřezkoumatelná. Nicméně s ohledem na komplexní výklad pojmu diskriminace soud dospěl k závěru, že se žalobce skutečně dopustil přímé diskriminace ve formě obtěžování. Skutečnost, že diskriminace nebyla zjišťována „na místě“ nemá relevanci pro naplnění znaků příslušné skutkové podstaty. Tato skutečnost má význam při stanovení výše pokuty a i v tomto řízení byla hodnocena ve prospěch žalobce.
32. Soud se pro úplnost přiměřeně zabýval i výslovně definovanými kritérii „testu diskriminace“, jak ho aplikuje Ústavní soud (např. nálezy Ústavního soudu ze dne 10. 7. 2014, sp. zn. Pl. ÚS 31/13, bod 45) a dospěl ke stejnému závěru. Adresáti předmětného příspěvku se nachází ve srovnatelném postavení potenciálních zákazníků žalobce. Žalobce deklaruje prostřednictvím svého propagačního webu, že určitou skupinu potenciálních zákazníků neobslouží ve stejném rozsahu, a to na základě jejich původu a příp. náboženství (žalobce uvedl v příspěvku „STOP ISLAM“). Dotčení jednotlivci mohou na základě tohoto příspěvku důvodně pociťovat pocity újmy a existenci nepřátelského prostředí, jelikož nebudou mít u žalobce stejný přístup ke službám. Žalobce sice deklaruje legitimní zájem na bezpečném provozu restaurace, nejedná se ovšem ze strany prodávajícího jako kvalifikovaného subjektu v žádném případě o přiměřené a vhodné opatření, a to ani s ohledem na jednatele žalobce tvrzené osobní zkušenosti, ačkoliv lze chápat, že názory a postoje člověka jsou formovány jeho osobními prožitky.
33. Pokud se týká nálezu Ústavního soudu ze dne 17. 4. 2019, sp. zn. II. ÚS 3212/18, na který žalobce odkazoval s tím, že se jedná o obdobnou věc, soud se s tímto názorem neztotožňuje. Z uvedeného nálezu soud cituje bod 26 odůvodnění: *„V nyní projednávané věci ostatně stěžovatel nezacházel rozdílně s cizinci (resp. občany Ruské federace) oproti českým státním občanům, případně občanům jiných států tak, že by jim a priori odepřel poskytnutí ubytovacích služeb (nejednalo se o omezení typu "Američanům nenaléváme"). Poskytnutí těchto služeb totiž odepřel jen těm občanům Ruské federace, kteří by odmítli podepsat shora citované prohlášení odsuzující anexi Krymu“*. V nyní projednávané věci žalobce uveřejnil na své internetové stránce nápis *„V naší restauraci pro imigranty nevaříme!! STOPISLAM“*. Obsah sdělení žalobce je tedy jasný, nelze vykládat jinak, než že neposkytne stravovací služby s ohledem na jejich původ, případně náboženství. Jedná se tedy o omezení typu *"Američanům nenaléváme"*.

34. Žalobce dále namítal nepřezkoumatelnost rozhodnutí o sankci s tím, že se žalovaný nevypořádal se všemi námitkami a nepřihlédl ke všem polehčujícím okolnostem. Námitka není důvodná. Vzhledem ke skutkovému ději nebylo nutné v daném případě provádět kontrolu na místě. Správní orgány výslovně sankcionovali žalobce za text umístěný na facebooku, nikoliv za jednání, směřující ke konkrétnímu spotřebiteli v provozovně. Za těchto okolností by kontrola na místě nepřinesla nic nového. Žalovaný vyhodnotil přístup žalobce ke kontrole s tím, že vzhledem k jeho jednání mohla kontrola proběhnout efektivně a hospodárně, což hodnotil v jeho prospěch, vypořádal se všemi odvolacími námitkami, rovněž v jeho prospěch vyhodnotil, že poškození konkrétního spotřebitele nebylo prokázáno. V neprospěch žalobce se zabýval dopady předmětného textu, kdy vymezená skupina lidí – spotřebitelé jiného než českého původu a muslimského vyznání se mohla cítit dotčena na své důstojnosti. Žalovaný dostatečně vyhodnotil škodlivost jednání, žalobce, a to i s ohledem na opakovanost tohoto jednání.
35. Soud shrnuje, že neshledal vady rozhodnutí správních orgánů, které by způsobovaly jejich nepřezkoumatelnost nebo nezákonnost.

VI. Závěr a náklady řízení

36. Při přezkumu napadeného rozhodnutí ve smyslu § 75 odst. 2 věta první soudního řádu správního soud shledal podanou žalobu jako nedůvodnou. Proto žalobu podle § 78 odst. 7 soudního řádu správního zamítl.
37. O náhradě nákladů soudního řízení bylo rozhodnuto v souladu s § 60 odst. 1 soudního řádu správního, podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
38. Žalobce neměl v řízení o žalobě úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované nevznikly náklady přesahující její běžnou administrativní činnost.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 11. 2. 2020

JUDr. Zuzana Bystrická v.r.
předsedkyně senátu